

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI ÉMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-4516/2022. számú ügyben

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató
Vértesszőlősi Lakásotthonában tett ombudsmani látogatással összefüggésben

*Előadók: dr. Györffy Zsuzsanna
dr. Filip Ildikó*

Érintett szerv: Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi
Szolgáltató Vértesszőlősi Lakásotthon

2022.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-4516/2022. számú ügyben**

A vizsgálat megindítása

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (4) bekezdése rögzíti a hivatalból indított eljárási jogosultságot. A hivatkozott jogszabályhely szerint a hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszásság kivizsgálására vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat. Mindebből következően – panasz és ombudsmani előzmény nélkül is – kiemelten fontosnak tartom a bentlakásos intézményekben (a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben, idősek otthonában, fogyatékosokat ellátó intézményekben) élők helyzetének, körülményeinek monitorozását.

Mindezek érdekében a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Vértesszőlősi Lakásotthonában (a továbbiakban: Lakásotthon) 2022. december 13-án személyesen tettem látogatást munkatársaimmal.

A látogatás tapasztalatai alapján, a gondozott gyermekekre, és az ő jogaikra gyakorolt hatás szempontjain alapuló, szűkebb fókuszú vizsgálatról készült alábbi jelentés a látogatáson jelen lévő vezetők által elmondottakat, továbbá gyermekotthonban élők körülményeinek megtekintése alapján levont következtetéseket és megállapításokat tartalmazza.

Az érintett alapvető jogok és alkotmányos elvek

- *Az oktatáshoz való jog:* „Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. Magyarország e jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.” [Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XI. cikk (1)-(2) bekezdés];
- *A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga:* „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.” [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés];

Az alkalmazott jogszabályok

- a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény, (a továbbiakban: Gyermekjogi Egyezmény);
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.);
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, (a továbbiakban: Gyvt.);
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és a gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet)

A megállapított tényállás

A látogatás során az intézmény vezetője, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató (a továbbiakban: Szolgáltató) területileg illetékes általános főigazgató-helyettese, továbbá a Szolgáltató Közép Dunántúli Területi Igazgatóságának területi igazgatója és Lakásotthon vezetője fogadtak, valamint bemutatták az intézményben folyó munkát.

1. A Lakásotthonról

A lakásotthon Vértesszőlős központi részén, falusias környezetben helyezkedik el, tömegközlekedéssel könnyen és gyorsan elérhető Tata és Tatabánya is. A kétszintes családi házat 2017-ben újították fel, karbantartási munkákat (pl.: tisztasági festés) rendszeresen végeznek az épületen.

A 12 fő befogadására alkalmas Lakásotthon 2000 augusztusában kezdte meg működését.

Az épület földszinti részén található egy négyágyas fiú szoba, egy nappali, egy étkező/konyha, fürdő és mosdó. Az emeleten alakították ki a többi hálószobát, egy további fürdőt és a nevelői szobát. A Lakásotthonhoz tartozik egy kert, továbbá egy pince is, amelynek egy részét raktárként és kamraként használják. A raktárként és kamraként használt pincében jelentős mennyiségű tartós élelmiszer (rizs, liszt, cukor) volt, zöldségeket és gyümölcsöket is tárolnak ott, a hűtőszekrények tele voltak. A kapott tájékoztatás szerint a Lakásotthon vezetője kéthetente megy nagybevásárlásra.

2. Létszámadatok

A látogatás idején a Lakásotthonban 5 gyermek és 6 utógondozott fiatal felnőtt élt, közülük 1 fő volt tartós szökésben. A 11 lakóból egy gyermek különleges szükségletű, 5 fiú és 6 lány, több testvérpár is él a Lakásotthonban.

A dolgozói létszám a Lakásotthonban megfelel a vonatkozó jogszabály előírásainak, és a nyári időszakban további munkatársakkal is kiegészül az állandó 5 fős létszám. Pszichológus és fejlesztőpedagógus is jár az intézménybe. A pszichológus igény szerint megy a Lakásotthonba, de lehetőség van online és személyes tanácsadásra is. A fejlesztő pedagógus 4 lakásotthonban lát el feladatot, heti egy vagy két alkalommal van Vértesszőlősön.

3. Oktatás, foglalkoztatás

A Lakásotthonból 9 fő oktatási intézménybe jár, a kisebbek helyi általános iskola tanulói, a nagyobbak Tatára és Tatabányára járnak középiskolába. A gyermekek önállóan közlekednek. Az utógondozottak közül egy fiatal felnőtt dolgozik, egy pedig álláskereső.

4. Kapcsolattartás

A gyermekek hozzátartozóikkal való kapcsolattartását gyámhivatali határozatban szabályozták, de a kapcsolattartás megvalósulása nagyon sokféleképpen alakul. Van olyan gyermek, akivel a szabályozás ellenére nem tartanak kapcsolatot a szülők, vannak, akik a nagykorú testvérrel tartanak kapcsolatot. A szabályozott szülői kapcsolattartások többsége a Szolgáltató által biztosított kapcsolattartó helyiségben valósul meg, egy gyermek esetén pedig a Lakásotthon területére szabályozta a kapcsolattartást a gyámhivatal.

A gyermekvédelmi gyámok rendszeresen, havonta minimum egy alkalommal személyesen ellátogatnak a Lakásotthonba, telefonon és Messengeren folyamatosan elérhetők a gyermekek és a munkatársak számára is. A Lakásotthonban kifüggesztett elérhetőségeken a gyermekek közvetlen kapcsolatba tudnak lépni a gyermekjogi képviselővel, akinek látogatása szintén rendszeres az intézményben.

5. Költségek

A Lakásotthonban a napi ételmezési költség 1200 Ft/fő, amelyből fedezni tudják az étkezési kiadásokat, és egész évben rendszeresen kapnak adományokat, amelyeknek mértéke karácsony közeledtével megnövekedett. A Szolgáltató Közép Dunántúli Területi Igazgatóságának valamennyi lakóotthonát, így a vértesszőlősi lakóotthont is több, megyei vállalkozókból álló szervezet támogatja.

A megemelkedő rezsiköltségekre nyár óta készült az intézmény. A gázszolgáltatás szempontjából eddig sem számított a Lakásotthon lakossági fogyasztónak, így ezen a területen nincs jelentős többletköltség. Az épület szigetelt és a korábbi felújítás során kicserélték a nyílászárókat is. A gyermekeknél is ügyelnek a környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakítására, amelyek végső soron energiatakarékosságot eredményeznek. Az épületet 20 és 24 fok közötti hőmérsékletre fűtik fel.

6. Szexuális felvilágosítás

A Lakásotthon munkatársaival a gyermekek és fiatal felnőttek megbeszélhetik a szexuális élettel kapcsolatos kérdéseiket. A házon belüli kapcsolatok nem jellemzőek, inkább testvérinek mondható a lakók viszonya. A fogamzásgátláshoz szükséges eszközöket meg tudják vásárolni az intézmény költségvetésének terhére, de jellemzően saját pénzükből (pl.: ösztöndíj, munkabér) oldják meg ezt az érintett fiatalok. 2021-ben egy lány volt várandós, a gyermekét örökbe fogadták.

A vizsgálat megállapításai

1. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, és az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a hatóságok tevékenysége során felmerült, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében *hivatalból eljárást* folytathat. A hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszásság kivizsgálására vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat. Az Ajbt. 1. § (2) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy az alapvető jogok biztosa – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak védelmére.

A törvény 18. § (2) bekezdés a) pontja szerint az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó szerv közszolgáltatást végző szervnek minősül. A Gyvt. 95. §-a alapján az otthont nyújtó ellátás biztosítása állami feladat. Ebből következően a gyermekvédelmi szakellátás intézményei közszolgáltatást végeznek, így tevékenységük vizsgálatára kiterjed a hatásköröm.

II. A vizsgált alapjogok és elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege az Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy *„az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”*. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel azt mondta ki, hogy *„az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja, vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”*

Ha összevetjük az Alaptörvény XI. cikk (1)-(2) bekezdésében, a XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltakat a korábbi Alkotmány a 67. § (1) bekezdésének valamint 70/F § (1) (2) bekezdésének a szövegével, akkor az állapítható meg, hogy a vizsgálat tárgyát képező alapvető jogok védelme tekintetében nem hoz olyan koncepcionális változást az Alaptörvény szövege, mely a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat elvetését, vagy jelentős tartalmi átértékelését alátámasztaná.

Így elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind pedig az azt követően meghozott határozataiban, azok indokolásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

1. Az Alaptörvény XI. cikk (1)-(2) bekezdése alapján minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez, Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja. Az Alaptörvény a személyiség kibontakoztatásának, a tájékozott és felelős polgárrá válásnak az egyik alapvető feltételeként valamennyi magyar állampolgár jogát elismeri a műveltség megszerzésére törekvéshez. E jog érvényesítése szükségszerűen állami cselekvést igényel: az állam az elengedhetetlenül fontos ismeretek

megszerzését, a gyermekek megfelelő fejlődését többek között az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú oktatással biztosítja. Az Alaptörvény szerint az ismeretbővítés, a magasabb szintű szakmai, tudományos oktatásban való részvételhez kellő tanulás lehetőségét a középfokú oktatás korlátozásmentes és ingyenes elérhetőségével ösztönzi.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből eredő intézményvédelmi kötelezettség összetett követelményrendszerrel támaszt az állammal szemben az alapjogok érvényesülésére. Magában foglalja a szabályozási kötelezettséget, adott esetben az anyagi támogatási kötelezettséget, a meglévő vagy az alapjog-érvényesülés szempontjából az Alaptörvény által megkívánt intézményes formák védelmét (s egyben tartózkodást a működés tartalmi befolyásolásától). Mindezek nyomán *fennáll az állami kötelezettsége az oktatáshoz való jog gyakorlásának lehetőségét biztosítani az intézményi struktúra létrehozásával, fenntartásával.* Az Alkotmánybíróság 3046/2013. (II. 28.) AB határozata kiemelte, hogy az oktatáshoz való jog, illetve az államot terhelő intézményvédelmi kötelezettség tartalmával több ízben foglalkozott, az ezekben kifejtett álláspontját pedig az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdésével összefüggésben fenntartja. Hangsúlyozta: a mindenkorai törvényhozó és végrehajtó hatalom alkotmányos joga és egyben kötelessége az oktatási rendszer működtetésének folyamatos figyelemmel kísérése, a felmerülő hibák kijavítása, a hiányosságok pótlása, a működési zavarok elhárítása, az ellehetetlenülés megakadályozása.

2. A gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése rögzíti. A gyermeket főszabályként minden olyan alapvető jog megillet, mint bármely más embert, de ahhoz, hogy a jogok teljességével képes legyen élni, biztosítani kell számára az életkorának megfelelő minden feltételt a felnőtté váláshoz. Erre tekintettel kifejezetten a gyermekek jogaként rögzíti a törvény a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. E védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat. Ennek megfelelően a gyermek szülei, családja, az állam és a társadalom valamennyi tagja is köteles a gyermek jogait tiszteletben tartani, és a társadalom fennmaradásának zálogaként biztosítani számára a megfelelő fejlődéséhez szükséges feltételeket. *A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga az állam kötelességét alapozza meg a gyermek személyiségfejlődése intézményes védelmére.* A gyermek, mint az alapjogok alanya oldalán az életkorból adódó hátrányokat az állam oldaláról az objektív intézményvédelmi kötelezettség egyenlíti ki: az államnak aktívan kell cselekednie a gyermekek alapjogainak előmozdítása, érvényesülése, védelme érdekében.

Ezt az alaptételt megtaláljuk az Egyezmény preambulumban is, amely rögzíti, hogy a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége, nevezetesen megfelelő jogi védelemre, születése előtt és születése után egyaránt. Az Egyezmény 1991-től a magyar belső jog részévé vált, részes államként Magyarország kötelezettséget vállalt a gyermekkel foglalkozó, védelmét biztosító intézmények létesítésére, valamint ezen intézményekben a jogszabályoknak megfelelő szakmai létszám, szakértelem, biztonság, az egészséges környezetet biztosítására. Az Egyezmény minden gyermekekkel kapcsolatba kerülő intézményt és hatóságot a gyermek legjobb érdekének megfelelő eljárásra, döntésre kötelez. Az Egyezmény 19. cikk 1. pontja a részes államokat a gyermeket az erőszak bármely formájával szembeni védelemre kötelezi. Az Egyezmény 20. cikk 1. pontja a családi környezetétől ideiglenesen vagy véglegesen megfosztott gyermek védelmére és segítségére vonatkozó állami kötelezettséget rögzíti.

III. Az ügy érdemében

1. A létszámadatok vonatkozásában

A gyermekotthonok és a lakásotthonok elhelyezési feltételeiről és létszámairól az NM rendelet rendelkezik. Az NM rendelet 124. § (1) bekezdése, a 125. § (1)-(2) bekezdései szerint a *gyermekotthonnak* legalább 12, de legfeljebb 48 fő gyermek ellátására alkalmasnak kell lennie. A *lakásotthon* olyan gyermekotthon, ahol önálló lakásban vagy családi házban történik a gondozott gyermek, fiatal felnőtt elhelyezése. A lakásotthonban legfeljebb 12 gondozott gyermek, fiatal felnőtt helyezhető el.

A lakásotthon szakmai irányszámait és létszámminimum normáit az NM rendelet 1. számú mellékletének II. 2/a pontja tartalmazza. A jogszabály előírása szerint lakásotthonban 1 fő nevelőt, 1 fő gyermekvédelmi asszisztent, 3 fő gyermekfelügyelőt kell alkalmazni, azzal, hogy ha a nevelők száma magasabb, a gyermekfelügyelők és a gyermekvédelmi asszisztensek száma csökkenthető, de a csoportonként alkalmazott szakdolgozók száma 5 fő alá nem csökkenhet. A lakásotthonokban 40, illetve 48 gyermekre 1 fő pszichológus vagy pszichológiai tanácsadót, 1 fő növendékügyi előadót vagy gyermekvédelmi ügyintézőt, 1 fő gyógypedagógust, 1 fő fejlesztő pedagógust vagy nevelőt kell alkalmazni.

A vezetők tájékoztatása szerint az ellátott gyermekek száma és a gyermekek ellátását végző alkalmazotti létszám a Lakásotthonban megfelel a fenti jogszabály előírásainak.

2. A tankötelezettség és a gyermekek oktatáshoz fűződő jogának érvényesülése tekintetében

A gyermekek tankötelezettségéről az Nkt. 45. § (1) bekezdése rendelkezik: Magyarországon – az e törvényben meghatározottak alapján – minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni. Az Nkt. 45. § (3) bekezdése szerint a tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 16. életévét betölti. Az NM rendelet 84. § (4) bekezdés ad) pontja alapján az ellátást nyújtó gondoskodik arról, hogy a gondozott gyermek hozzájusson a korának és képességeinek megfelelő oktatáshoz, szakképzéshez, továbbá a tanulmányi lemaradásai megszüntetéséhez szükséges segítséghez, illetve azokhoz a feltételekhez, amelyek biztosítják tehetsége, képességei megfelelő kibontakoztatását.

A helyszíni látogatáson előadott információk alapján a Lakásotthonban minden tanköteles korú gyermek esetén gondoskodik az általános, vagy középiskolába járás feltételeinek megteremtésében.

3. A gyermekek kapcsolattartásával összefüggésben

A Gyvt. 9. §-a a nevelésbe vett gyermek kapcsolattartáshoz való jogát a gyermek különleges jogaként nevesíti. A Gyer. 30/H. §-a alapján a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek a gyámhivatali határozatban szabályozottak szerint tarthatnak kapcsolatot a hozzátartozóikkal.

Az intézményvezetőjének tájékoztatása szerint a gondozott gyermekek számára a Lakásotthon a gyámhivatali határozatban foglaltaknak megfelelően biztosítja a hozzátartozóikkal való kapcsolattartás lehetőségét.

4. A gyermekek étkeztetése kapcsán

Az NM rendelet 76. § (1) bekezdése szerint a gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges

táplálkozás követelményének megfelelő étkezést kell biztosítani, a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően. A napi ötszöri étkezésre fordított költség összege naponta nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 2,4%-ánál (684 Ft/fő/nap).

A Lakásotthonban a fenntartó által biztosított napi ételmezési költség meghaladja a jogszabályi kötelezettség minimumát, közel kétszerese annak.

IV. A látogatás tapasztalatainak összegzése

Tevékenységem során különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával megkülönböztetett figyelmet fordítok a gyermekek jogainak védelmére. Az előzőekre figyelemmel személyesen győződtem meg a Lakásotthonban nevelkedő gyermekek és fiatal felnőttek ellátásának körülményeiről. A látogatásom keretében kapott tájékoztatások alapján a Lakásotthonban a gyermekvédelmi rendelkezéseknek mind az ellátásban részesülő gyermekek száma, mind az ellátásukat biztosító személyi feltételek megfeleltek, a tanköteles korú gyermekek számára a meglátogatott intézmény biztosította az iskolába járáshoz szükséges feltételeket, az étkeztetésre fordítható napi keretösszeg a jogszabályi minimumnak megfelelt, azt meg is haladta. Mindezekre figyelemmel a látogatásom során szerzett tapasztalataim alapján a Lakásotthon tekintetében alapvető jogokkal összefüggő visszásságot nem tártam fel, *intézkedést nem teszek, jelentésemet figyelemfelhívásnak szánom.*

Egyben köszönöm a Lakásotthon valamennyi alkalmazottjának a gyermekvédelemben való elkötelezett helytállásukat és a gyermekek jogainak biztosítása érdekében tett erőfeszítéseiket, amellyel a gyermekek családja helyett, az állami felelősségvállalás keretében biztosítják a gyermekek életkorának megfelelően a gyermekek felnőtté válásához szükséges feltételeket.

Budapest, 2022. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos